

Ytmiljödepartementet (fiktivt)

Promemorian Ytklassning av textila ytor

Ytskyddsmyndigheten har tagit del av promemorian Ytklassning av textila ytor (Ytm 2026/102) och yttrar sig enligt följande. Myndigheten har att bevaka ytklassning enligt YSFS 2021:2 och tar här endast ställning till frågor som rör ytor och ytskikt.

Myndigheten förstår varför det finns behov av en särskild bedömning för textila ytor. Textil är en yta som används i inredning, beklädnad och fordon, och den har egenskaper som skiljer sig från hårda ytor. Förslaget att bedömningen för textila ytor ska göras enligt en egen metod är därför ändamålsenligt i princip. Myndigheten menar dock att förslaget behöver preciseras i flera avseenden för att kunna tillämpas på ett enhetligt sätt.

Enligt 2 § i förslaget ska textila ytor klassificeras efter det ytskikt som påförts väven. Myndigheten vill framhålla att väven i sig är ett underlag och att underlaget inte omfattas av myndighetens föreskrifter. Det ytskikt som ska bedömas är därför impregneringen, beläggningen eller det tryck som lagts på väven. Promemorian bör uttryckligen ange att väven inte bedöms, så att det inte uppstår en otydlighet i förhållande till ställningstagandet om underlaget i Vägledning 2023:2.

Myndigheten noterar att 4 § föreskriver att tjockleken ska mätas med en metod som är avsedd för hårda ytor. Ett ytskikt på textil har ofta en tjocklek som varierar mellan trådarna och mellan öglorna i väven. Myndigheten föreslår att paragrafen anger hur medelvärdet ska tas fram, till exempel från minst fem mätpunkter fördelade över ytan, och att avvikande värden redovisas separat. Utan sådana anvisningar kommer två ytbedömare att kunna komma till olika klasser för samma yta.

Förslaget i 5 § om täckförmåga bygger på en skala som inte är anpassad för textil. Myndigheten anser att bedömningen av täckförmåga i 5 § bör ske genom en visuell jämförelse mot referensprov, eftersom en textil yta sällan är helt slät. Myndigheten föreslår att referensproven fastställs av myndigheten i en bilaga till föreskrifterna. Det skulle också förenkla arbetet för certifierade ytbedömare, som i dag tillämpar gemensamma referensprov.

Enligt 6 § ska textila ytor med klass E eller sämre markeras i den ytdeklaration som lämnas vid försäljning. Myndigheten välkomnar tydlighet för konsumenter men vill peka på att ytdeklarationen enligt YSFS 2022:6 gäller möbler och inte all textil. Promemorian bör ange vilka produkter som omfattas av 6 § och hur den förhåller sig till möbelreglerna, särskilt för kläder och tygprodukter som säljs i samma kanal som möbler.

Myndigheten föreslår att promemorian också behandlar den tidsmässiga giltigheten. Ytklassning för privatpersoner är giltig i tio år eller tills ytan förändras. Textil slits och förändras snabbare än hårda ytor, och en klassning kan därför bli inaktuell tidigare. Myndigheten förordar att textila ytor får en kortare giltighetstid, exempelvis fem år, och att promemorian redovisar vilket underlag den bygger på.

För verksamheterna innebär förslaget att tillverkare och återförsäljare av textil behöver rutiner för klassning och märkning. Myndigheten bedömer att bara en mindre del av textilbranschen omfattas av förslaget, eftersom klassningen är aktuell främst för möbeltextil. Uppskattningsvis omfattas cirka 400 verksamheter. För myndigheten innebär förslaget behov av nya referensprov och utbildning för ytbedömare. Kostnaden beräknas till cirka 350 000 kronor för referensprov och utbildning under 2027.

Ytskyddsmyndigheten tillstyrker förslaget i princip under förutsättning att de punkter som angetts ovan beaktas. Myndigheten är beredd att medverka i det fortsatta arbetet med referensprov och metod. Yttrandet har beslutats av generaldirektören Kerstin Wallgren efter föredragning av chefsjuristen Linnéa Forsberg.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Kerstin Wallgren. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Lars-Göran Edfeldt deltagit. Föredragande har varit chefsjuristen Linnéa Forsberg.

Kerstin Wallgren

Linnéa Forsberg